

Caer Rufeinig Gelligaer - Cyfnod Allweddol 2

Paratowyd y pecyn yma i helpu athrawon Cyfnod Allweddol 2 i integreiddio Gelligaer, hanes y Rhufeiniaid a'r Silure, yn ogystal â maes cyfan Archeoleg ac archwilio ein gorffennol, i gwricwlwm yr ystafell ddosbarth. Gallwch hefyd ddefnyddio'r defnyddiau yma i baratoi ar gyfer ymweliad, neu yn ystod ymweliad, â Chaer Rufeinig Gelligaer.

Yn ystod tymor yr haf, bydd y Tŷ Weindio, Tredegar Newydd yn cynnig ymweliad â 2 safle – lle bydd dosbarthiadau'n gwneud gweithgareddau wedi'u seilio ar archeoleg ac arteffactau o'r gorffennol yn y Tŷ Weindio, ac yna'n archwilio bywyd y Milwr Rhufeinig a gweddillion y gaer yn ystod ymweliad â Gelligaer. Cysylltwch â'r Tŷ Weindio i gael rhagor o wybodaeth.

Yn y pecyn yma mae Tafleni Athrawon gyda gwybodaeth gefndir am y topigau yn ogystal â thafleni gweithgaredd i chi eu defnyddio gyda'r disgyblion. Ar-lein (www.romangelligaer.org) fe welwch fap rhyngweithiol a ffilmiau i gefnogi'r cyfleoedd dysgu ymhellach, yn ogystal â'r holl wybodaeth sydd i'w chael yn y pecyn yma. Hefyd, mae'r pecyn yma'n cynnwys Arweinlyfr i'r Gaer a Gelligaer, yn ogystal â thafleni i'ch helpu i archwilio safle'r Gaer, gan gynnwys Llwybr Cliwiau i ddisgyblion ei ddilyn.

Yn y tafleni gweithgaredd yma mae gweithgareddau sy'n canolbwyntio ar

- Iaith a Llythrennedd
- Hanes
- Mathemateg
- Datblygiad Creadigol
- Technoleg Dylunio
- Daearyddiaeth
- Gwyddoniaeth
- Addysg Gorfforol
- Addysg Grefyddol ac ABGI

Gallwch ddefnyddio'r tafleni yma fel man cychwyn ar gyfer cynllunio gweithgareddau dosbarth a gallwch addasu'r deilliannau disgwylidig neu fanylion y gweithgareddau yn dibynnu ar eich gr_p oedran ac ystod gallu.

Mae'r holl ddefnyddiau yn y pecyn yma wedi'u darparu i'r ysgol eu defnyddio - gallwch eu defnyddio neu eu haddasu yn ôl eich dewis. Gobeithio y byddwch yn mwynhau canfod straeon cudd y Rhufeiniaid yng Ngelligaer, a'r Archeolegydd Edwardaidd a ddaeth o hyd i'r Gaer.

Adnoddau Ar-lein

Mae gwefan newydd yn cael ei lansio am Gelligaer – www.romangelligaer.org – sy'n cynnwys Parth Dysgu lle bydd yr adnoddau yma i gyd ar gael. Os byddwch yn creu taflenni gwaith neu adnoddau newydd yr hoffech eu rhannu, cysylltwch â'r T_ Weindio os gwelwch yn dda a byddent hwy'n ychwanegu'r rhain i'r wefan.

Gwefannau defnyddiol eraill

www.bbc.co.uk/schools/primaryhistory/romans

Mae hon yn wefan amrywiol sy'n cynnwys taflenni gwaith y gallwch eu hargraffu, fideos a gweithgareddau ar-lein eraill, yn arbennig y gêm archeolegol "Cloddio a Chanfod – Y Rhufeiniad"

www.twmuseums.org.uk

Er bod y ffocws rhanbarthol yn wahanol, byddai llawer o'r gweithgareddau'n ddefnyddiol iawn. Er enghraifft, mae ymarfer byr ond defnyddiol ar stratigraffi yn yr adran archeoleg a gallech chwarae'r gêm 'merels' ar-lein neu ei ddefnyddio fel templed i'r plant wneud eu fersiwn eu hunain ohono.

www.schoolsliaison.org.uk/kids

Mae gan y wefan hon o Amgueddfa Birmingham ymarfer hyfryd lle gallwch wisgo milwr Rhufeinig a dilyn llinell amser sylfaenol.

www.museumoflondon.org.uk/English/Learning/Kids/

Ymarfer stratigraffi arall sy'n helpu i roi'r Rhufeiniaid yn eu lle cronolegol.

www.museumoflondon.org.uk/museumoflondon/media/microsites/londinium

Mae'r gêm yma'n ffordd hawdd o ddysgu am arteffactau Rhufeinig a'r math o bethau y gellid eu prynu.

www.ltscotland.org.uk/5to14/resources/illustrations/greeksandromans/index

Casgliad o ddarluniau o gymeriadau Rhufeinig y gellir eu lawrlwytho.

www.resourcesforhistory.com/dolaucothi_gold_mine.htm

Yn cynnwys map o'r Gymru Rufeinig sy'n dangos Gelligaer.

www.worldtimelines.org.uk/world/british_isles/wales/AD43-410

Llinell amser dda i Gymru Rufeinig, gan gynnwys trechu'r Silures.

Cynnwys y Ffolder

Taflenni Gweithgaredd

- Carreg o'r Porth
- Lladin yn Dosbarth
- Grid Archeolegol
- Dilyn Gorchmynion
- Rhifau Rhufeinig
- Gwneud Mosaig
- Y Ditectif Sbwriel
- Posau Rhif
- Disgrifiadau a Lluniau
- Awydd bod yn Filwr.....?
- Diwrnod ym Mywyd Milwr
- Archeoleg Bwyta
- Enwau Lleoedd Rhufeinig
- Ffeithiau Rhyfedd am y Rhufeiniaid
- Oedd ganddo....?
- Chwilair Offer y Milwr
- Gwneud Bwla
- Y Misoedd Rhufeinig

Deunyddiau Atodol i Athrawon

- Caer Rufeinig Gelligaer
- Milwyr Ategol
- Termau Lladin
- Effaith Caer Gelligaer ar yr Ardal
- Bwyd Rhufeinig
- Ryseitiau Rhufeinig
- Y Silures

Wedi'i gynnwys hefyd

- Arweinyfr Caer Rufeinig Gelligaer a Gelligaer, Lle mewn Hanes (Mae'r pdf Cymraeg i'w gael ar www.romangelligaer.org)
- Cerdded o amgylch Caer Rufeinig Gelligaer – taflen wybodaeth a llwybr cliwiau